Жоғарғы оқу орындарындағы сыбайлас жемқорлықпен күресу

Сыбайлас жемқорлық (лат. *corruptio* - сатып алу) - мемлекеттік басқару құрылымдарындағы лауазымды қызметкерлердің өздеріне тапсырылған қызмет мүмкіндіктерін жеке бастарының пайдасы мен мүддесі үшін пайдалану мақсатында жасаған қоғамға қауіпті қылмыстық іс-әрекеттері

ЖОО-дағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәрбиенің міндеттері:

-студенттерге сыбайлас жемқорлық туралы жалпы түсінік беру;
-моральдік және құқықтық нормалардың айырмашылығын ажыратып түсіндіру;
-сыбайлас жемқорлықтың себеп-салдарын анықтау және оның алдын алу;
-сыбайлас жемқорлыққа қарсы сана мен мінез-құлықты өзгерту;
-жемқорлыққа қарсы иммунитетті қалыптастыру;

Субъектісі (профессорлар,оқытушы-лар,ЖОО-дағы жетекшілік)

Құқықтық шындық

Объектісі (білім алушылар)

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы алынған білім адамның ішкі уәжі мен заң бойынша жүруді қалыптастырып, содан соң ішкі талап пен құқықтық заңды сақтайтын әдетке айналуы тиіс.

ЖОО-дағы лауазымды тұлғалардың қатысуымен	Құқық қорғау органдарының қатысуымен
ҚР Конституциясын оқып білу,сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағытталған заңнамалар	Құқық қорғау қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыс жүргізуі
Кәсіби заңгерлік білім алу	Құқық қорғау қызметкерлерінің тақырыптық семинарлары
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы насихат жүргізу(жергілікті БАҚ,плакат,ғаламтор жүйесіндегі хабарландырулар)	БАҚ өкілдері арқылы жемқорлыққа қарсы тақырыптық бағдарламаларды ұсыну
Жемқорлыққа қарсы күрес жайлы студенттердің ақпараттандырылуы	Құқық қорғау органдарының заңнамалық тәжірибенің өткізілуі
Оқу топтарындағы құқықтық-тәрбиелік жұмыстар(дөңгелек үстелдер,тәрбие сағаттары)	Қоғамдық және жастар бірлестіктеріндегі құқықтық тәрбиеге байланысты жұмыстар

-Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беруде тиімді нәтижелерге қол жеткізу мақсатында, әдістердің төрт тобы пайдаланылады: а) соттау; б) жәрдемдесу; в) ұсыныс; г) мәжбүрлеу. Осы әдістердің бәрін жоғары білім беру жүйесінде өте сәтті пайдалануға болады. Бұл әдістердің мәні рухани әлемде жеке қалауларын, мүдделерін, бейімділігін табуда болып келеді және сыбайлас жемқорлықтың келеңсіз көріністерін жоюға ұйымдастырады.

Өзін-өзі тәрбиелеу тәжірбиелері жеке-жеке іске асырылады және түрлі әдіс-тәсілдерді қамтиды. Олардың қатарына :а) өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру үшін өзін жеке тұлға деп қабылдау; б) өзіндік ішкі уәж, белгілі бір іс-әрекетті орындауға бағытталған, ерік күшінің маңызды функциясы; алдын-ала ескерілген ішкі толғаныстарға негізделсе ғана ішкі уәж құндылығы артады; в) өзін-өзі қолға алу – сын сағатында кері іс-әрекеттерге жол бермейтін ерік күшінің болуы, қиын жағдайда тығырықтан шыға білуі; г) өзін-өзі тәрбиелеу – тәртіптің жоғарғы формасы,этика және тәртіп шеңберіндегі есті әрекеттерді жасай білуі.

Зерттеулер көрсеткендей, өзіңе деген талаптың жоғарылығы, өзін-өзі жетілдіру қажеттілігі,дәйекті ойлардың дүниетанымын кеңейту және тереңдету, ғылыми және құқықтық ақпаратқа қол жетімділігі,олардың рухани байлығы –университет студенттерінің моральдық және заңды тұлғалық дамуының көрсеткіші.

Халық арасындағы құқықтық мәдениетті жоғарлатудың басты шарты-құқықтық ақпаратпен қамтамасыз етілуі,кодекстердің қажетті тиражда басылуы,анықтамалық және құқықтық әдебиеттерінің кең таралуы.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәрбиелеу «Сыбайлас жемқорлыққа»деген азаматтар бойында қарсы позициялық құндылықты қалыптастыру.Мысалға,ҚР түрлі құрылған қоғамдық ұйымдар осы мақсатта жұмыс жасауда.

Алайда,қазіргі таңдағы дағдарыстың белең алуына қарай, сыбайлас жемқорлық көбейіп кетуі мүмкін деген болжамдардың астарында тек күрделі әлеуметтік- экономикалық жағдаяттар ғана емес,сонымен қатар жас ұрпақтың құқықтық білімінің төменгі дәрежеде болуы.

.

ЖОО-дағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастырудағы ұсынысымыз:

- Жемқорлыққа қарсы күресті мектеп жасындағы балалардан бастау қажет;
- Білім беру жүйесін өзгертуіміз қажет;
- Ұйымдасқан түрде қылмысты әшкерелеу;
- Студенттер арасындағы қарапайым қоғамдық ұйымдар құру.

Видеоролик